

ІННОВАЦІЙНЕ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Анотація: У статті розглядається роль інноваційного бізнес-планування в умовах сучасного бізнес-середовища. Аналізуються основні етапи інноваційного бізнес-планування, такі як аналіз ринку, створення та оцінка інноваційних ідей, розробка бізнес-моделі, впровадження інноваційних рішень та контроль результатів. На прикладі компанії KNESS Energy демонструється успішне впровадження інновацій у сфері відновлюваної енергетики. Розглядається вплив інноваційного бізнес-планування на конкурентоспроможність підприємства.

Ключові слова: Інноваційне бізнес-планування, конкурентоспроможність, інновації, бізнес-модель, аналіз ринку, впровадження інновацій.

Abstract: The article examines the role of innovative business planning in the modern business environment. The main stages of innovative business planning are analyzed, such as market analysis, creation and evaluation of innovative ideas, development of a business model, implementation of innovative solutions and control of results. The example of the KNESS Energy company demonstrates the successful implementation of innovations in the field of renewable energy. The impact of innovative business planning on the competitiveness of the enterprise is considered.

Keywords: Innovative business planning, competitiveness, innovations, business model, market analysis, implementation of innovations.

Бізнес-світ потребує використання сучасних інноваційних підходів у системі менеджменту компанії в умовах глобалізації ринків, посилення конкуренції і розвитку технологій. У таких випадках традиційні підходи у плануванні роботи підприємства не є такими ефективними, як раніше, і це, в свою чергу, стимулює компанію шукати нові способи для того, аби бути конкурентоспроможною на ринку. І одним із таких ключових інструментів є інноваційне бізнес-планування, основною функцією якого є не лише адаптація до змін на ринковому середовищі, а й випередження конкурентів, формування нових тенденцій до зростання та розвитку.

Інноваційне бізнес-планування – це процес, який об'єднує в собі аналіз тенденції на ринку, оптимізацію бізнес-процесів, використання нових технологій тощо. Мета цього процесу: створення довгострокових переваг компанії на конкурентному ринку, які будуть давати підприємству залишатись унікальним підприємством в середовищі, де схожих компаній вдосталь. Використання інновацій дозволяє компанії швидше реагувати на ринкові зміни та виклики, які стоять перед нею, тому роль інновацій є важливою частиною при бізнес-плануванні підприємства [3].

Проаналізуємо основні етапи інноваційного бізнес-планування [1,5]:

1. Аналіз ринку і визначення потреб клієнтів:

– Дослідження тенденцій ринку і середовища конкурентів шляхом проведення SWOT- та PESTLE-аналізу, аналізу конкурентів тощо.

– Дослідження та виявлення нових можливостей для бізнесу, яке передбачає оцінку не лише поточного стану підприємства, а й майбутні зміни. Доцільним також буде аналіз споживчих переваг і змін у поведінці клієнтів та використання нових технологічних трендів (ШІ, автоматизація процесів тощо).

2. Створення та оцінка інноваційних ідей:

– Створення пакету інноваційних пропозицій (наприклад, проведення мозкового штурму серед співробітників, аналіз успішного досвіду міжнародних компаній).

– Відбір ідей, які найбільше відповідають стратегії підприємства. В цьому випадку обираються ті, які мають найбільший потенціал для реалізації.

3. Розробка бізнес-моделі і плану стратегій:

- аналіз і вибір ресурсів, які потрібні для впровадження інновацій на підприємстві, зокрема це можуть бути фінансові, людські, технологічні ресурси;
- планування фінансових витрат і визначення можливих ризиків. На цьому етапі формується бюджет проекту та проводиться оцінка ризиків різними способами (до прикладу, SWOT-аналіз ризиків, тобто зовнішні і внутрішні загрози)

4. Впровадження визначених інноваційних рішень:

- Реалізація нового продукту чи послуги (наприклад, проведення пробного запуску і подальший аналіз і внесення корективів).
- Проведення оптимізації виробничих процесів (автоматизація усіх бізнес-процесів, оптимізація логістичних поставок).

5. Контроль результатів і оцінка ефективності:

- Контроль виконання плану. Підприємство має постійно відстежувати показники успішності нововведень.
- Внесення коригувань, якщо вони потрібні. За підсумками аналізу проводиться коригування бізнес-моделі за потреби.

Проаналізуємо один із успішних прикладів впровадження інноваційного бізнес-планування в Україні, зокрема, **KNESS Energy** – це ліцензований постачальник електроенергії для промислових споживачів по всій Україні. Компанія працює з усіма операторами систем розподілу, а також керує комплексом накопичення електроенергії [4].

KNESS Energy є частиною Групи компаній KNESS, яка вже 15 років успішно працює в енергетичному секторі. За цей час KNESS зарекомендувала себе як надійний партнер для багатьох підприємств в Україні та за кордоном, а також реалізувала проекти відновлюваної енергетики загальною потужністю понад 1,3 ГВт [4].

Завдяки стратегічному підходу до планування та інвестуванню в інновації компанія змогла стати лідером на українському ринку «зеленої» енергетики. Група компаній KNESS завершила будівництво сонячної електростанції з системою накопичення енергії. Це дозволило підприємству стати енергетично незалежним і перейти на використання екологічно чистої електроенергії [4].

Іноді сонячні електростанції генерують більше енергії, ніж потрібно підприємству. Щоб ефективно використовувати цей надлишок, компанія встановлює системи накопичення. Вони дозволяють зберігати надлишкову енергію, коли виробництво перевищує споживання, і використовувати її в години пік, коли ціни на електроенергію з мережі зростають. Це не тільки допомагає зменшити витрати на електроенергію, але й знижує навантаження на зовнішні електромережі, сприяючи стабільності енергосистеми [4].

Інноваційне бізнес-планування має наступний вплив на конкурентоспроможність підприємства [2]:

1) **Збільшення лояльності клієнтів:** компанія може покращити якість послуг та продуктів за рахунок введення нових технологій, або ж коригування стратегічного плану.

2) **Розширення ринкової частки:** завдяки впровадженню інновацій в компанії, можна забезпечити вихід на нові сегменти ринку.

3) **Оптимізація операційних процесів:** інновації забезпечують підвищення ефективності виробництва, зменшення витрат.

4) **Диференціація продукції та послуг:** створення унікальних пропозицій, що відповідають сучасним запитам ринку [2].

Отже, інноваційне бізнес-планування є ефективним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємства. Воно дозволяє компанії не лише адаптуватись до турбулентного середовища, а й формувати нові тенденції до збільшення використання інновацій у бізнесі. Саме тому, використання інновацій є важливим елементом при створенні ефективного бізнес-плану, який буде забезпечувати довгострокові перспективи розвитку та сталу конкурентну позицію на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гнип Д. В., Хринюк О. С. Бізнес-планування як метод підвищення конкурентоспроможності підприємства. НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського». URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/64b020e4-e77d-42fa-99f1-407be8744bd1/content>

2. Славков М. П., Калантаєвська О. О., Губарь О. В. Вплив інноваційного менеджменту на конкурентоспроможність підприємств у сучасному світі. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-95>

3. Бізнес-план інноваційного проекту. URL: <https://iii.ua/uk/biznes-plan-innovaciynogo-proektu>

4. Головна - KNESS Energy. *KNESS Energy*. URL: <https://trading.kness.energy/>

5. Етапи процесу бізнес-планування - Бібліотека BukLib.net. *Головна - Бібліотека BukLib.net*. URL: <https://buklib.net/books/22169/>

Гук Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, e-mail: olgaguk@ukr.net

Guk Olga Volodymyrivna, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Enterprise Management, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, e-mail: olgaguk@ukr.net

Руденко Оксана Олександрівна, студентка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, e-mail: rudaoksi83@gmail.com

Rudenko Oksana Oleksandrivna, student of the National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, e-mail: rudaoksi83@gmail.com